

„Carlsberg Group“ tiekėjų ir licencijos turėtojų elgesio kodeksas

Įvadas

Mūsų įsipareigojimas

„Carlsberg“ įmonių grupė yra įsipareigojusi teigiamai prisidėti prie visuomenės ir aplinkosaugos plėtodama ir įgyvendinama etiško verslo praktiką bei užtikrindama tvarią ateitį. Didžiuojamės, kad esame etiško verslo įmonė ir tikimės, kad mūsų tiekėjai, licencijos turėtojai bei platintojai (**Tiekėjas(-ai)**) laikysis mūsų standartų. Šitaip siekiame sukurti vertę savo akcininkams ir kitoms suinteresuotosioms šalims, įskaitant darbuotojus ir verslo partnerius, bei bendruomenėms, kuriose dirbame.

„Carlsberg“ įmonių grupė palaiko Jungtinių Tautų Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją ir yra pasirašiusi Jungtinių Tautų pasaulinį susitarimą, o tai reiškia, kad mes vadovaujamės 10 principų šiose svarbiose srityse: darbo ir žmogaus teisės, sveikata ir saugumas, aplinkosauga, verslo etika (įskaitant kovą su korupcija). Be to, „Carlsberg“ įmonių grupė palaiko stiprią ir sąžiningą konkurenciją bei siekia, kad darbuotojų ir trečiųjų šalių asmens duomenys turi būti tinkamai apsaugoti.

Taikymo sritis

Šis kodeksas galioja visiems tiekėjams ir yra neatsiejama, privaloma bet kokio susitarimo tarp „Carlsberg“ įmonių grupės nario ir Tiekėjo dalis.

Be to, šis kodeksas taikomas visiems Tiekėjo darbuotojams ir tiekimo grandinei. Tiekėjas privalo užtikrinti, kad jo darbuotojai, jo samdomi tiekėjai, subrangovai ar sublicencijos turėtojai bei kitos jo vardu veikiančios trečiosios šalys nepažeidžia šio kodekso. „Carlsberg“ įmonių grupė periodiškai tikrins šio kodekso aktualumą ir nenutrūkstantį efektyvumą bei informuos tiekėjus apie visus su juo susijusius pakeitimus.

Įstatymų laikymasis

Tiekėjas privalo laikytis galiojančių įstatymų ir kitų teisės aktų (**Galiojantys įstatymai**). Šiame kodekse apibrėžiamas elgesys, kurio „Carlsberg“ įmonių grupė tikisi iš savo partnerių be įstatymų ir kitų teisės aktų laikymosi. Paprašius, tiekėjas turi pateikti patvirtinimus, kad laikosi šio kodekso ir galiojančių įstatymų.

„Carlsberg“ įmonių grupė siekia nuolat tobulėti ir yra tvirtai įsitikinusi, kad ilgalaikis bendradarbiavimas su tiekėjais yra labai svarbus mūsų verslui. Mes vertiname sąžiningą ir atvirą bendravimą bei tikime, kad skaidrumas yra gyvybiškai svarbus sėkmingiems verslo santykiams.

Paaiškėjus, kad nesilaikoma šio kodekso, tiekėjas privalo: (i) nedelsdamas informuoti atitinkamus „Carlsberg“ įmonių grupės aukščiausius vadovus ir (arba) teisininką ir (ii) pašalinti neatitikimus. „Carlsberg“ įmonių grupė pasilieka teisę patikrinti, kaip tiekėjas laikosi šio kodekso, o Tiekėjas privalo suteikti „Carlsberg“ įmonių grupei būtiną priegią patikrinti duomenis ir pateikti informaciją.

„Carlsberg“ įmonių grupė pasilieka teisę nutraukti sutartis arba atsisakyti bendradarbiauti su tiekėjais, nesilaikančiais šio kodekso, nepaisant to, kad sutartyje yra priešinga nuostata, numatanti, kad tiekėjas neprivalo prisimti už tai atsakomybės.

1. Darbo ir žmogaus teisės

1.1. Nediskriminavimas

Tiekėjas privalo nediskriminuoti darbuotojų dėl rasės, odos spalvos, lyties, kalbos, religijos, politinių ar kitokių pažiūrų, kastos, tautinės ar socialinės kilmės, turto, gimimo, narystės profesinėje sąjungoje, seksualinės orientacijos, amžiaus, negalios ar kitų skiriamųjų požymių.

Bet kokie sprendimai, susiję su įdarbinimu, pradedant priėmimu į darbą, baigiant išėjimu iš darbo ir į pensiją, turi būti pagrįsti tik teisėtais, nediskriminuojančiais kriterijais.

1.2. Priverstinis darbas

Tiekėjas privalo: (i) neprisidėti ir nesinaudoti jokia priverstinio arba vergų darbo ar prekybos žmonėmis forma; (ii) laikytis visų galiojančių įstatymų, skirtų kovai su vergija ir prekyba žmonėmis, ir (iii) savo vykdoma politika bei tvarka užtikrinti šių įstatymų laikymąsi; (iv) užtikrinti, kad jo veikloje nebūtų vergovės ar prekybos žmonėmis, vykdyti atitinkamus subrangovų, tiekėjų ir kitų susijusių tiekėjų patikrinimus; ir (v) pranešti „Carlsberg“ įmonių grupei, sužinojęs apie bet kokius galiojančių įstatymų pažeidimus ar galimus pažeidimus arba bet kokią faktinę ar įtariamą vergiją arba prekybą žmonėmis tiekimo grandinėje, susijusią su bet kuria su „Carlsberg“ įmonių grupe sudaryta sutartimi.

1.3. Vaikų darbas

Tiekėjas negali užsiimti vaikų išnaudojimu ar iš jo pelnytis. Visi tiekėjo darbuotojai, dirbantys visą darbo dieną, turi būti ne jaunesni kaip 15 metų arba minimalaus amžiaus, nuo kurio leidžiama dirbti pagal galiojančius įstatymus, priklausomai nuo to, kuris yra didesnis. Kai pagal Jungtinių Tautų išimtis besivystančioms šalims taikomas minimalus darbinis amžius yra 14 metų, taikomas šis mažesnis amžius.

Tiekėjas negali samdyti jaunesnių nei 18 metų darbuotojų pareigoms, kurioms vykdyti reikia atlikti pavojingus darbus, galinčius kelti pavojų sveikatai, saugai ar moralei.

1.4. Narystės laisvė ir kolektyvinės derybos

Tiekėjas privalo gerbti darbuotojų teisę įstoti (arba ne) į jų pasirinktą profesinę sąjungą ar kitą organizaciją ir dalyvauti kolektyvinėse derybose dėl abipusių interesų, nebijant baudžiamųjų veiksmų, tokių kaip bauginimas, priekabiavimas ar darbo sutarties nutraukimas.

1.5. Priekabiavimas

Tiekėjas privalo apsaugoti darbuotojus nuo: bet kokio fizinio, žodinio, seksualinio ar psichologinio priekabiavimo, patyčių arba kitų darbuotojų ar vadovų piktnaudžiavimo ar grasinimų darbo vietoje.

1.6. Darbo valandos, priedai ir atlyginimai

Tiekėjas privalo laikytis griežčiausių galiojančių įstatymų ar pramonės standartų, susijusių su minimaliu darbo užmokesčiu, darbo valandomis, viršvalandžiais ir priedais.

Tiekėjas negali savo darbuotojų reguliariai reikalauti dirbti daugiau kaip 60 valandų per savaitę, įskaitant viršvalandžius (arba viršyti įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytą įprastų darbo valandų ir viršvalandžių ribų).

Tiekėjas turi užtikrinti skaidrų darbo užmokesčio mokėjimą už viršvalandžius. Tiekėjo darbuotojai turi turėti teisę į bent vieną poilsio dieną iš septynių, jiems turi būti suteiktos pakankamos pertraukos dirbant ir pakankamas poilsio laikas tarp pamainų.

1.7. Apmokamos atostogos

Įstatymų nustatyta tvarka Tiekėjas privalo visiems darbuotojams suteikti nedarbingumo ir kasmetines atostogas, taip pat vaiko priežiūros atostogas darbuotojams, kurie turi prižiūrėti gimusį ar įvaikintą vaiką. Draudžiama dėl šių priežasčių darbuotojus atleisti arba grasinti juos atleisti.

1.8. Sutartys su darbuotojais

Tiekėjas privalo visiems darbuotojams pateikti rašytinę, suprantamą ir teisinę galią turinčią darbo sutartį.

2. Sveikata ir sauga

Tiekėjas privalo užtikrinti, kad jo rangovai savo darbuotojams užtikrintų saugią ir sveiką darbo aplinką, įskaitant taisykles ir tvarką, kurių reikia laikytis, apsaugos priemonės, kurias reikia naudoti, ir mokymus, būtinus jų darbui saugiai atlikti. Be to, Tiekėjas privalo aktyviai nustatyti ir pašalinti arba tinkamai kontroliuoti bet kokį pavojaus šaltinį, keliantį pavojų darbuotojams (ir kitiems jo objekte esantiems asmenims) bei aplinkai. Tiekėjas privalo sudaryti ir įgyvendinti planus, kuriuose būtų aiškiai išdėstytos tinkamos priemonės apsaugoti darbuotojus ir kitus asmenis, kuriems turi įtakos jų veikla.

2.1. Sistemos, dokumentai ir nelaimingi atsitikimai

Tiekėjas privalo, pagal galiojančius įstatymus, sukurti ir prižiūrėti veiksmingas sistemas: (i) darbuotojų informavimui ir konsultavimui aktualiais sveikatos ir saugos klausimais; (ii) tikslių įrašų apie nelaimingus atsitikimus, sužalojimus, susirgimus ir žinomą pavojų sveikatai bei saugai darbe registravimui.

2.2. Reagavimo nelaimės atveju tvarka

Tiekėjas privalo nustatyti ir taikyti tvarką nelaimių atveju, kad būtų veiksmingai reaguojama į visas sveikatai ir saugai iškilusias ekstremalias situacijas bei pramonines avarijas, turinčias įtakos jo darbuotojams, darbo vietoms ar aplinkinei bendruomenei.

2.3. Sveikatos ir saugos reikalavimai „Carlsberg Group“ darbo vietose

Tiekėjas ir jo rangovai privalo griežtai laikytis „Carlsberg“ įmonių grupės sveikatos ir saugos taisyklių bei tvarkos, lankydami ar atlikdami darbus „Carlsberg“ grupės įmonių darbo vietose.

3. Aplinkos tvarumas

Tiekėjas privalo laikytis visų galiojančių įstatymų ir kitų reikalavimų, susijusių su jo veiklos, produktų ir paslaugų poveikiu aplinkai, bei nuolat atnaujinti žinias. Tiekėjas privalo aktyviai užtikrinti, kad būtų laikomasi aplinkosaugos taisyklių, nuolat vesdamas mokymus visiems susijusiems darbuotojams, taip pat veiksmingai kontroliuodamas ir stebėdamas savo veiklą. Be to, be galiojančių įstatymų laikymosi, tiekėjas turi nustatyti, kontroliuoti ir aktyviai dalyvauti pramonei svarbias problemų, tokias kaip klimato kaita ir vandens tausojimas, valdyme.

3.1. Aplinkosaugos problemų valdymas

Tiekėjas privalo stengtis užkirsti kelią bet kokiam neigiamam savo veiklos, produktų ar paslaugų poveikiui aplinkai ir naudoti efektyvias sistemas, skirtas sumažinti, pašalinti tokį neigiamą poveikį arba apie jį pranešti. Tiekėjas turi užtikrinti ir sugebėti įrodyti, kad nuolat gerina savo aplinkosauginį veiksmingumą, ir turi būti įsipareigojęs dirbti su savo tiekėjais, kad padidintų aplinkosauginį veiksmingumą visoje savo tiekimo grandinėje.

3.2. Anglies dvideginio išmetimo valdymas

Tiekėjas turi aktyviai veikti, kad identifikuotų ir sumažintų savo tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamo anglies dioksido kiekį (pvz., CO₂ išmetimą, kaip apibrėžta protokoluose dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų) visoje savo tiekimo grandinėje ir turi apibrėžti sritis, į kurias sutelkiamas didžiausias dėmesys mažinant išmetamo anglies dioksido kiekį.

3.3. Vandens ir atliekų tvarkymas

Jei Tiekėjas sunaudoja nemažą kiekį vandens kitiems, nei sanitarijos ir higienos tikslams, jis turi taikyti tvarką, reglamentuojančią vandens suvartojimą ir sunaudojimą, bei sprendimus, susijusius su vandens kiekio sumažinimu, pakartotiniu naudojimu ar perdirbimu. Tiekėjas turi atkreipti ypatingą dėmesį į vandentvarką tose vietovėse, kur yra rizika dėl vandens tiekimo.

Tiekėjo generuojamos nuotekos turi būti tinkamai valomos vietoje arba išleidžiamos į patvirtintą išorinį valymo įrenginį.

Jei Tiekėjas naudoja specialias chemines medžiagas (išskyrus įprastas chemines medžiagas, naudojamas buityje ar biure), jis privalo: (i) vykdyti atitinkamas procedūras cheminėms medžiagoms, įskaitant pavojingas medžiagas, identifikuoti, įsigyti, laikyti, tvarkyti, naudoti ir utilizuoti ir (ii) pildyti atitinkamus medžiagų saugos duomenų lapus.

Pavojingos atliekos negali būti vežamos į sąvartynus ar deginamos vietoje, nebent tai leidžia ir patvirtina atitinkamos institucijos. Jei nepavojingos atliekos vežamos į sąvartynus arba deginamos vietoje, Tiekėjas privalo laikytis visų galiojančių įstatymų.

Tiekėjas privalo užtikrinti, kad laikosi galiojančių įstatymų, susijusių su oro tarša (įskaitant kvapiąsias medžiagas), triukšmo, dirvožemio tarša (įskaitant istorinės ar esamos taršos riziką), vandens tiekimu, išleidimu į požeminius ir paviršinius vandenis, atliekų perdirbimu ir utilizavimu.

4. Verslo etika

4.1. Korupcija ir kyšininkavimas

Tiekėjas, vykdydamas savo verslo veiklą, privalo laikytis visų galiojančių įstatymų, susijusių su kova su korupcija, ir ypač negali: (i) bandyti įgyti nepagrįstą pranašumą, tiesiogiai ar netiesiogiai pažadėdamas, siūlydamas ar dovanodamas ką nors vertinga bet kokiam valstybės pareigūnui, verslo partneriui ar kitai trečiajai šaliai; arba (ii) užsiimti bet kokia kita korupcijos, turto prievartavimo, grobstymo ar sukčiavimo forma, kuria siekiama įgyti neteisėtą pranašumą ar kitaip paveikti savo verslo santykių rezultata. Tiekėjas privalo užtikrinti, kad visi susiję darbuotojai ir susiję trečiosios šalys žino apie galiojančius įstatymus ir jų laikosi.

4.2. Dovanos ir pramogos

Tiekėjas neturi siūlyti, finansuoti ar dovanoti prabangių dovanų, ekstravagantiškų pramogų ar apgyvendinimo paslaugų jokiems „Carlsberg“ įmonių grupės darbuotojams ar kolegoms, bandydamos paveikti verslo sprendimus. Tiekėjas privalo užtikrinti, kad visos dovanos ir pramogos, siūlomos „Carlsberg“ įmonių grupės darbuotojams, yra skaidrūs ir pagrįsti tik verslo sprendimais. Tiekėjas jokiais atvejais negali siūlyti dovanų, pramogų, apgyvendinimo paslaugų ar kelionių „Carlsberg“ įmonių grupės darbuotojams, dirbantiems „Carlsberg“ pirkimų padalinyje.

4.3. Interesų konfliktas

„Carlsberg“ įmonių grupės darbuotojams iškyta interesų konfliktas, jei jų asmeniniai interesai gali turėti įtakos jų galimybėms veikti objektyviai, atsižvelgiant tik į „Carlsberg“ įmonių grupės interesus. Tiekėjas negali užsiimti jokia veikla, sukeliančia tokį interesų konfliktą, arba jei pagrįstai galima manyti, kad egzistuoja toks interesų konfliktas. Tiekėjas nedelsdamas imasi priemonių sustabdyti tokį interesų konfliktą.

5. Konkurencija ir sąžininga prekyba

Tiekėjas negali sudaryti jokios sutarties (raštu ar žodžiu) ar užsiimti jokia kita veiklos forma, kurios tikslas ar poveikis yra konkurencijos draudimas ar ribojimas ir (arba) kuri pažeidžia galiojančius įstatymus, susijusius su konkurencija ar sąžininga prekyba.

6. Duomenų apsauga

Tiekėjas privalo laikytis visų galiojančių įstatymų, susijusių su duomenų apsauga ir asmens duomenų tvarkymu.